

Protokół nr 12/VI/2016

DPr-BRM-II.0012.22.12.2016

posiedzenia Doraźnej Komisji ds. Rewitalizacji Miasta Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 22 czerwca 2016 r.

I. W posiedzeniu uczestniczyli:

1. Członkowie Komisji
  - stan.....4
  - obecnych..... 3
  - nieobecnych..... 1 – tj. p. Joanna Budzińska - nieusprawiedliwiona

Listy obecności stanowi załącznik nr 1 i nr 2 do protokołu

Zaproszenie stanowi załącznik nr 3 do protokołu

II. Proponowany porządek posiedzenia:

1. Łódzki Konwent Regionalny II Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami:
  - a) Gra Miejska „Barierołamacz” – symulacja czterech rodzajów niepełnosprawności (10.20 – 11.00);
  - b) Prelekcja pt. „Budowa Miasta Przyjaznego na przykładzie Miasta Gdyni” – dr hab. inż. arch. Marek Wysocki (11.15 – 12.15).

III. Przebieg posiedzenia:

Wyjazdowe posiedzenie otworzyła **przewodnicząca Komisji, p. Urszula Niziołek-Janiak**.

Punkt 1: Łódzki Konwent Regionalny II Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami.

- a) Gra Miejska „Barierołamacz” – symulacja czterech rodzajów niepełnosprawności (10.20 – 11.00);
- b) Prelekcja pt. „Budowa Miasta Przyjaznego na przykładzie Miasta Gdyni” – dr hab. inż. arch. Marek Wysocki (11.15 – 12.15).

Oficjalnego otwarcia Konwentu dokonał **wiceprezydent Łodzi p. Krzysztof Piątkowski**, który powiedział, że Łódź przeżywa dziś bardzo dynamiczny rozwój. Wiele zmienia się w przestrzeni miejskiej i infrastrukturze. I oczywiście jest to, żeby nie popełniono błędu w przypadku rozwoju, planowanych inwestycji i prac, które dzieją się na terenie Miasta. Błędy nie będą popełniane pod warunkiem, że Miasto z uwagą będzie słuchać wszystkich mieszkańców Miasta. Szczególnie tych mieszkańców, dla których ta infrastruktura powinna być przygotowana z największą starannością, po to, aby Łódź była dla wszystkich. W Mieście działa obecnie zespół przygotowujący standardy dostępności.

Dr hab. inż. arch. Marek Wysocki powiedział, że osoby niepełnosprawne muszą mieć dostęp do sfery publicznej, a Najwyższa Izba Kontroli wskazała, że tylko 9% obiektów jest w pełni dla nich dostępna. Pozostałe obiekty mają wiele mankamentów. Sytuacja zmienia się, ale jest jeszcze wiele do zrobienia. Dziewięć Konwentów Regionalnych ma przygotować

postulaty na obrady Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami, który odbędzie się 20 września br. w Warszawie. M. Wysocki przypomniał, że Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych przyjęta została przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 r., rząd Polski podpisał ją 20 marca 2007 r., natomiast ratyfikacja Konwencji przez Polskę miała miejsce 6 września 2012 r. Konwencja jest poniżej Konstytucji, ale powyżej wszystkich ustaw. Powinna obowiązywać wszystkich, którzy realizują działania w przestrzeni publicznej i środowiska zabudowanego. Niestety problemem jest to, że brakuje przepisów wdrażających, w tym między innymi standardów dostępności publicznej budynków. W Polsce nie ma niestety precyzyjnej definicji niepełnosprawności, dlatego warto odnosić się do tej, która zawarta jest w konwencji - do osób z niepełnosprawnością zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami. Wszystkie państwa muszą składać raporty o wdrażaniu konwencji we własnych krajach.

Następnie członkowie Komisji **wzięli udział w Grze Miejskiej „Barierolamacz”**, w której symulowano cztery stopnie niepełnosprawności.

Prelekcję pt. „Budowa Miasta Przyjaznego na przykładzie Miasta Gdyni” przedstawił **dr hab. inż. arch. Marek Wysocki**. Podkreślał, że ważne jest projektowanie uniwersalne – nie jest ono projektowaniem dla osób z niepełnosprawnościami, ale jest to projektowanie uwzględniające różnorodne potrzeby użytkowników. Projekty od samego początku powinny być realizowane zgodnie z pełną dostępnością dla użytkowników o różnych potrzebach. Projektowanie uniwersalne jest elementem projektowania zrównoważonego. Oprócz konwencji ONZ jest jeszcze kilka dokumentów, które mówią o wdrażaniu projektowania uniwersalnego, w tym jedna z ustaw, czyli ustawa o rewitalizacji. W art. 3 jest zapis o tym, że należy stosować koncepcję projektowania uniwersalnego według definicji, która jest zawarta w konwencji. Jest również prawo budowlane, które mówi też, że budynki użyteczności publicznej, budownictwa mieszkaniowego, powinny być dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projektowanie uniwersalne oparte jest na **8 zasadach**:

- użyteczność dla osób o różnej sprawności;
- elastyczność w użytkowaniu;
- proste i intuicyjne użytkowanie;
- czytelna informacja;
- tolerancja na błędy;
- wygodne użytkowanie bez wysiłku;
- wielkość i przestrzeń odpowiednia dla dostępu i użytkowania;
- percepcja równości.

Poprawia się akceptacja społeczna do niepełnosprawności – to, że osoba niepełnosprawna może pracować, zakładać rodzinę, uczestniczyć aktywnie w życiu społecznym.

Przykładem tego, co zrobić, aby Miasto było przyjazne dla wszystkich, jest Gdynia. Jest to miasto, które pod względem działań na rzecz procesu udostępniania miasta wyróżnia się. Gdynia dostała wyróżnienie w konkursie Access City Award, podobnie jak Kraków i Poznań. Marek Wysocki wyjaśnił, że jako ekspert Prezydenta Miasta Gdyni ds. dostępności próbuje wprowadzać w Gdyni systemy projektowania uniwersalnego w różne dziedziny życia. Dostępność musi być powszechna, bezpieczna w użytkowaniu, trwała i atrakcyjna. Centrum Projektowania Uniwersalnego jest centrum powołanym przez rektora Politechniki Gdańskiej na rzecz wdrażania i projektowania uniwersalnego w Polsce, które opracowało

standardy dostępności. Pierwszym miastem, które je wdrożyło jest właśnie Gdynia (do ich zastosowania przymierzają się również inne miasta). Projektować się powinno w sposób przyjazny szczególnie dla pieszych, potem rowerzystów, komunikacji miejskiej, a na końcu komunikacji kołowej – jeżeli te priorytety będą odpowiednio ustalone, to wówczas można stworzyć miasto przyjazne do zamieszkania. Jako Access Officer M. Wysocki zajmuje się również edukacją projektantów przestrzeni - ważne jest przewidzenie funkcjonalności przestrzeni oraz kontrola dostępności na każdym etapie procesu inwestycyjnego. Miasto powinno założyć strategię rozwoju dostępności – określić ramy i cel jaki chce się osiągnąć. Ważne jest również zapewnienie środków finansowych oraz wykonanie audytu dostępności i oceny uwarunkowań. Trzeba również prowadzić dyskusję ze środowiskiem osób niepełnosprawnych, aby szukać racjonalnych rozwiązań, które będą sprzyjały różnym niepełnosprawnościom. Transport publiczny jest bardzo istotnym elementem poprawy dostępności – ważne, aby przystanki komunikacji miejskiej były łatwo dostępne dla wszystkich pieszych, w tym także dla tych, którzy mają ograniczenia w mobilności, a szczególnie dla osób z ograniczoną percepcją wzrokową. Ważne jest także oznakowanie kolorystyczne i fakturowe elementów pionowych i poziomych małej architektury – faktura kierunkowa winna prowadzić, a faktura ściętych kopyłek ostrzegać. System fakturowy jest bardzo ważny przy dworcach, węzłach integracyjnych. Priorytetem jest ruch pieszych i stosowanie chodników przejezdnych. Projektowanie uniwersalne musi wziąć swój początek od planowania. Łódzka rewitalizacja ma stać się modelowym przykładem rewitalizacji miast, jednak do tej pory pod względem dostępności nie jest w Łodzi najlepiej.

Bartosz Stępień ze Spółdzielni Socjalnej „FADO” omówił przygotowania do stworzenia Standardów Dostępności dla Łodzi. Zakres tematyczny Standardu:

- wszystkie ciągi piesze muszą być wolne od przeszkód (ważna powierzchnia, gładkość, jakość wykonania);
- budowanie chodników tam, gdzie mieszkańcy wydeptują ścieżki,
- rozdzielanie ciągów pieszo-jezdnych, pieszo-rowerowych – ważne aby piesi mieli priorytet i czuli się bezpieczni,
- odpowiednie oświetlenie ulic – warto lepiej doświetlać przejścia dla pieszych;
- stosowanie oznaczeń fakturowych,
- wskazania na co zwracać uwagi w budynkach i pomieszczeniach (wymiary wejść, odpowiednie usytuowanie ścian, rodzaje drzwi),
- komunikacja pionowa (schody, windy, platformy, rampy),
- komunikacja pozioma w budynkach,
- szkolenie personelu,
- zbiór wytycznych dla hal widowiskowych, obiektów sportowych, basenów,
- zbiór wytycznych dotyczących środków transportu,
- strony internetowe tworzone zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów i standardem WCAG 2.0.

Głos zabrała **przewodnicząca Komisji, p. Urszula Niziołek-Janiak**, która powiedziała, że aby Łódź stała się miastem przyjaznym dla wszystkich, trzeba zacząć myśleć o projektowaniu przestrzeni publicznych. Trzeba zacząć od innego myślenia na poziomie zamawiania projektu. Do tej pory na pewno zmieniło się podejście do estetyki przestrzeni. Zdaniem przewodniczącej w Urzędzie powinno powstać Biuro Projektowe, które winno określać wytyczne, jak Miasto widzi rozwiązanie konkretnej przestrzeni.

Dr hab. inż. arch. Marek Wysocki dodał, że proces projektowy powinien być bardziej zintegrowany z mieszkańcami. Proces taki wymaga współpracy socjologów, psychologów. Zmiany mają służyć ludziom.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokół sporządziła:

Katarzyna Rakowska-Gasik